

СТАНОВИЩЕ
от проф. Виктор Паунов за дисертационния труд
на кандидата за научна
и образователна степен „Доктор“ Велико Маринчевски,
с тема „Графичното изкуство от началото на ХХІ в., в контекста
на китайската културна традиция“

Дисертационният труд включва основна част, структурирана в увод, пет глави и заключение (103 стр.), обемна библиография, интервюта с личности с изключителен принос по темата на дисертацията, богато илюстрирана албумна част от 100 стр. с огромен брой изображения, основно от личен архив на докторанта. Ясно видимо е желанието на Маринчевски с присъщата му прецизност всеобхватно да проучи, систематизира и изследва специфичната проблемност на избраната тема. Прякото лично участие, анализа и научното осмисляне на големия по обем информационен материал, отнасящ се към нея, е респектиращ аргумент на автора за определен принос. Съществено е и това, че до момента, голяма част от включените в дисертацията факти, събития, тенденции, не са изследвани професионално изкуствоведски. Рефлексите, връзките и взаимоотношенията на български, китайски и др. международни институции, художници и организатори в контекста на темата, също са грижливо артикулирани.

Още в увода на дисертацията ясно се дефинира обекта на изследването – утвърждаване на позицията на Китай като световен лидер, чрез градивна, целенасочена и праволинейна икономическа и културна политика. Спомената е спецификата на Инициативата „Един пояс, Един път“, съчетаваща икономика, образование, изкуство и в частност графиката, като генерален процес, гарантиращ ползотворно сътрудничество в световен мащаб чрез културен и образователен обмен, художествени практики, форуми и прояви. Докторантът посочва желанието на Китай да формулира нови цивилизационни стандарти, преодоляване на културни различия и формулиране на нови културни ценности чрез привличане на творчески личности от Света, организиране и предоставяне на съвременна среда за творчески процеси, споделяне и обмен на опит, обучение.

Хронологически, изследването е разположено в първите две десетилетия на ХХІ в., обусловено от активните и успешни реализации, контакти, преподавателска работа и участия на докторанта в Китай по това време.

В дисертацията, Маринчевски използва различни методи на изследване и анализ: историографски, информативен, статистически, доказателствен; застъпени са различни източници – документални данни и лични свидетелства, печатно и електронно библиографско съдържание (издания, каталози, сайтове и електронни платформи), лична кореспонденция и фотоархив.

Първа глава на дисертационния труд разглежда в исторически план изобретяването и налагането в Китай на печатането в/у хартия чрез високопечатен способ, превръщайки страната в люлка на печатните процеси изобщо в Света. Авторът засяга развитието на печатането от подвижни елементи – ксилография (гравюра на дърво), подвижен набор, като иновативни за времето технологии, спомогнали за прогреса на много от сферите на китайския обществен живот: религия, култура, изкуства.

Съществена част от Първа глава е проследяването на пренасянето на традициите в дървогравюрата от древността към началото на ХХ в. и до наши дни. Направен е успешен

опит да се обхванат, назоват и съпоставят основоположниците на това възраждане и значимите личности и институции (сдружения, творчески съюзи, големи художествени академии, графични бази и центрове, Музея за графиката на Китай), допринасящи за развитието и просперитета на графичните изкуства изобщо и връзката през тях м/у Китай и света.

Втора глава на дисертацията, посветена на изключителната по мащабите и обхвата си икономико-културна инициатива на Китай „Един пояс, един път“, впечатлява с обзора и анализа на тази генерална концепция. В проследяването на явленията и събитията, докторантът

се фокусира последователно в/у стъпките на Китай за разширяване на геоикономическите и геополитически позиции на страната, чрез използване лостовете на широко международно, в случая културно сътрудничество с държавите по Пътя на коприната (Азия, Близък изток, Европа, Африка). Отбелязано е разбирането за прилагане на „мека сила“ – привличане и убеждаване, а не натиск, за утвърждаване на общоприемливи принципи и ценности. Маринчевски изтъква тук ролята на културната дипломация и културно взаимопроникване за осигуряване на международно влияние.

В този контекст са разгледани стъпките на основни културни институции в Китай, както в инвестирането на огромни средства за организиране на фестивали, изложения, музеи, университети, обучителни програми, така и за осъществяване на широк международен обмен на културни ценности и идеи и е подчертана ролята на графичното изкуство като общоразбираем език за артистично взаимодействие.

Тук докторантът обстойно проследява нововъзникналите и разширяващи се в периода междуинституционални връзки и сътрудничества, преминаващи през лични художествени и кураторски инициативи и прояви, изложби, резиденции и проекти. Естествено, Маринчевски се фокусира върху събития, случили се в България и Китай, но обединяващи и десетки държави по Пътя на коприната. Изтъкната е ролята на важни за страните водещи национални институции за изкуства, академии, музеи. Подробно е разгледано участието и ползотворното сътрудничество в процесите от страна на Националната художествена академия и Националната галерия – Двореца.

Основна цел на дисертанта в глава Трета е подробно представяне на Графичната база Гуанлан, Музея на графиката на Китай и организацията на най-голямото Биенале за графика в Света.

Обстойно са разгледани взаимовръзките и дейностите в това удивително по характера и мащабите си културно начинание. В проследяването на събитията и тенденциите, проучването се съсредоточава в/у стратегията на Китай за подкрепа и утвърждаване на графичното изкуство, широкото международно сътрудничество и засилване на обмена на културни постижения (в информативен план са разгледани най-значимите изложби с широко международно и българско участие в последното десетилетие и ангажимента на институциите с тях).

Специално място в дисертацията тук е отделено за Международното биенале на графиката Гуанлан. Докторантът резонно отбелязва претенцията на този изключителен художествен форум за най-голяма в световен мащаб среща на художници графични и техните творби.

Цитирани са страните и участниците, както и големият брой заявени за участие произведения

във всичките седем издания на Биеналето досега, проследено е участието на художниците от България и институционалната подкрепа на НХА.

